Оксана БОЛЬШАЯ

DOI https://doi.org/10.33989/pnpu.1235.c4123

ФОРМУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «ІННОВАЦІЇ ТА ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ОСВІТІ»

Анотація. *У сучасних умовах розвитку суспільства впровадження інновацій у сфері освіти стає необхідністю, обумовленою швидким розповсюдженням інформаційних технологій та їх інтеграцією у різні галузі життєдіяльності. Стратегія розвитку інноваційної діяльності до 2030 року свідчить про високий освітній і науковий потенціал України, який створює можливості для генерування нових знань, розробки інноваційних рішень та охорони об'єктів інтелектуальної власності. Ключовим чинником інноваційної спроможності держави є людський капітал, який забезпечує створення доданої вартості у глобальній економіці та формує стратегічні конкурентні переваги країни. Сучасне суспільство перебуває на етапі інформаційної фази цивілізаційного розвитку, де поєднання інновацій із накопиченим освітнім досвідом є важливим для запобігання системним помилкам. Нові освітні парадигми, зокрема Освіта 5.0, інтегрують досягнення попередніх моделей із розвитком креативності, інноваційного мислення, здатності до вирішення комплексних завдань та цифрової грамотності. Основним принципом цієї моделі є цілісний розвиток особистості та підтримка навчання протягом життя, із трансформацією ролі педагога в наставника та куратора, а цифрові інструменти і штучний інтелект супроводжують індивідуальні освітні траєкторії. Інноваційна діяльність у закладах вищої освіти розглядається як системний процес, спрямований на оновлення освітніх компонентів, трансформацію структур і механізмів функціонування. Для формування професійних компетентностей магістрантів використовується проєктна діяльність, що забезпечує інтеграцію теоретичних знань із практичним*

досвідом, розвиток дослідницьких навичок та командної взаємодії. Проєктне навчання передбачає етапи: визначення проблеми та цілей проєкту, планування стратегії і ресурсів, організацію командної роботи, пошук та аналіз інформаційних джерел, застосування методів і технологій, оцінювання результатів, узагальнення даних та рефлексію. Проєктна компетентність педагога формується як динамічна система, орієнтована на креативність, відповідальність, комунікативні навички, інноваційне мислення та критичне осмислення професійної практики. Інноваційна компетентність викладача охоплює знання сучасних освітніх концепцій, принципів інноваційного навчання, цифрову грамотність, здатність аналізувати ефективність педагогічних рішень, адаптувати навчальні матеріали та впроваджувати інноваційні методики. Розвиток цієї компетентності забезпечується безперервним професійним навчанням, модульними програмами, тренінгами, вебінарами та розвитком рефлексивного мислення. Цифровізація та використання штучного інтелекту підвищують ефективність освітнього процесу, автоматизують оцінювання та створюють гнучке, адаптивне навчальне середовище. Персоналізоване навчання та гейміфікація стимулюють пізнавальну активність здобувачів, розвиток критичного мислення, творчості та дослідницьких навичок. Наукові комунікації у магістерській підготовці сприяють розвитку дослідницької компетентності, академічного письма, професійного спілкування та інтеграції результатів досліджень в практику. Дисципліна «Інновації та проєктна діяльність в освіті» формує ключові спеціальні компетентності магістрантів: здатність проєктувати та досліджувати освітні системи; розробляти і застосовувати інноваційні підходи у вирішенні педагогічних та дослідницьких завдань; враховувати індивідуальні особливості студентів у плануванні освітнього процесу; проводити експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій. Набуті компетентності створюють основу для професійної діяльності в управлінні освітою, інноваційній педагогічній практиці та науково-

дослідній роботі, сприяють підвищенню якості освіти, розвитку людського капіталу та інтеграції освітніх результатів у суспільну практику.

***Ключові слова**: компетентність, інновації, проєктна діяльність, освітній процес, освіта.*

Інноваційні зміни в освітній сфері на сучасному етапі розвитку суспільства є об'єктивною необхідністю, що зумовлена динамічним поширенням інформаційних технологій та їх проникненням у всі сфери життєдіяльності людини. У Стратегії розвитку інноваційної діяльності до 2030 року наголошується, що результати порівняльного аналізу національної інноваційної системи України із міжнародними стандартами, здійсненого з використанням провідних світових індексів, засвідчили наявність потужного освітнього й наукового ресурсу. Цей потенціал створює передумови для продукування нових знань, розроблення інноваційних рішень та отримання охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності. До головних конкурентних переваг України у сфері інновацій належать, зокрема, значний обсяг внутрішнього ринку та належний рівень розвитку системи вищої, середньої й професійної освіти, що підтверджується показниками Глобального індексу конкурентоспроможності. Водночас дані Глобального індексу інновацій свідчать, що визначальним чинником інноваційної спроможності держави є людський капітал, як сукупність знань, компетентностей і навичок населення, які забезпечують створення доданої вартості в умовах глобальної економіки. Раціональне залучення та розвиток цього ресурсу формує одну з основних стратегічних переваг України (Михалюк, Михалюк, 2025).

Спираючись на концепцію еволюційного розвитку освітніх систем, можна стверджувати, що сучасне суспільство перебуває на етапі переходу до інформаційної фази цивілізаційного розвитку. Водночас цей процес не передбачає радикального розриву з попередніми освітніми моделями, оскільки ігнорування накопиченого історичного досвіду створює ризик повторення

системних помилок. Необхідність поєднання інновацій із наступністю підкреслюється у концепції освіти майбутнього, представленій Римським клубом у 2018 році, де акцентується увага на гармонізації новацій і культурно-освітньої спадщини.

Формування нового цивілізаційного устрою є складним і нелінійним процесом, у якому визначальну роль відіграє людський чинник. У межах застарілих соціальних структур формується активна меншість – носій нових ідей і смислів, здатна порушити інерційний характер розвитку та започаткувати альтернативні вектори суспільної еволюції.

У новій освітній парадигмі виокремлюється п’ять взаємопов’язаних векторів трансформації, зумовлених взаємодією суспільних, технологічних і культурних змін. Перший вектор – техніко-інтелектуальний, що відображає перехід до технораціонального мислення, у межах якого знання дедалі більше набуває інструментального характеру та функціонує як ресурс продукування інформації. Інформатизація, інтелектуальні технології й цифрові форми комунікації формують техноцентричну модель освіти, де техніка стає активним учасником освітньої взаємодії.

Другий вектор – гуманітаризація освіти, спрямована на відновлення філософських і культурних засад пізнання та інтеграцію фрагментованого наукового знання у цілісну світоглядну систему, що надає інноваціям смислового наповнення. Третій вектор – гуманізація освіти, орієнтований на утвердження людини як центральної цінності освітнього процесу, суб’єкта розвитку, відповідальності та сенсотворення в умовах посилення технократичних тенденцій.

Четвертий вектор – цифровізація освіти, яка передбачає перехід до мережевих і гнучких моделей навчання, зміну ролей викладача і здобувача освіти та формування нових форматів освітньої взаємодії. П’ятий вектор – ноосферизація освіти, що ґрунтується на ідеях В. Вернадського та розглядає освіту як чинник гармонізації взаємодії людини, суспільства й природи, а також

як механізм формування ноосферної свідомості, зорієнтованої на принципи сталого розвитку. Водночас домінування техноцентричного підходу, у межах якого знання редукується до інструмента продукування інформації, створює ризик алгоритмізації освітнього процесу та втрати його смислової глибини, духовного наповнення й творчого потенціалу (Пунченко, Воронкова, Пунченко, 2025).

Освіта 5.0 постає як людиноцентрична та інноваційно орієнтована модель освітнього розвитку, що сформувалася на початку 2010-х років. Вона поєднує досягнення попередніх освітніх підходів із новими акцентами на розвитку ключових людських компетентностей: креативності, інноваційного мислення, здатності до розв'язання складних проблем і цифрової грамотності, необхідних для діяльності в умовах динамічних змін і невизначеності XXI століття. Центральним принципом цієї парадигми є цілісний розвиток особистості та підтримка навчання впродовж життя. Визначальними ознаками Освіти 5.0 є орієнтація на метанавчання, пріоритет інноваційності й творчості, а також посилений фокус на розвитку людських навичок, зокрема комунікації, співпраці, соціального та емоційного інтелекту й дизайн-мислення. Важливу роль відіграє персоналізоване навчання, що вибудовується навколо інтересів здобувачів освіти та підтримується внутрішньою мотивацією. Роль педагога трансформується у функцію куратора й наставника, тоді як штучний інтелект і цифрові аналітичні інструменти використовуються для підтримки індивідуальних освітніх траєкторій. Характерною рисою моделі є міждисциплінарність, що забезпечує інтеграцію знань із різних галузей. Аналіз еволюції освіти в межах п'яти освітніх етапів свідчить, що перехід між ними зумовлюється сукупністю чинників, серед яких соціально-економічні трансформації, критика обмежень чинних освітніх моделей, результати досліджень у галузі психології та педагогіки, а також прискорений розвиток освітніх технологій, які розширюють можливості персоналізації навчання. Водночас модель Освіти 5.0 супроводжується низкою викликів. Серед них ризик

надмірної технологічної залежності, що може призводити до когнітивного перевантаження та цифрової втоми; загроза поглиблення освітньої нерівності внаслідок гіперперсоналізації; трансформація ролі вчителя, яка інколи спричиняє втрату професійної самореалізації; а також небезпека знецінення освіти як самостійної цінності за відсутності сталого практичного застосування інновацій (Сіранчук, Шаджі, 2025).

Інноваційна діяльність є системою дій, що спрямовані на глибоке оновлення об'єкта, трансформацію його структури і механізмів функціонування та досягнення нового рівня розвитку. У психологічному вимірі освітні інновації пов'язані з переосмисленням індивідуальних установок і трансформацією суспільної свідомості, що в умовах ринкових відносин супроводжується посиленням змагальності та конкуренції. Інноваційний розвиток закладів вищої освіти реалізується через виконання комплексу стратегічних завдань, зокрема проведення фундаментальних і прикладних досліджень, розроблення сучасних освітніх програм, упровадження нових педагогічних і управлінських технологій, а також модернізацію організації навчального процесу. Провідна роль освітньої діяльності у функціонуванні закладів вищої освіти зумовлює наявність методологічних і соціально-економічних обмежень інноваційних змін. Методологічні межі визначаються принципами безперервності та загальнодоступності освіти, а також внутрішньою дуальністю освітньої сфери, яка поєднує творчий пошук із необхідністю відтворення культурних цінностей і базових знань. Соціально-економічні обмеження проявляються у відкладеному ефекті освітніх інновацій, їх довгостроковому характері та низькій окупності у короткостроковій перспективі, що суперечить коротким ринковим інноваційним циклам. Неврахування цих чинників може призвести до дестабілізації освітньої системи та втрати її цілісності. У зв'язку з цим важливо чітко розмежовувати науково-технічну та інноваційну політику закладу вищої освіти: перша зосереджується на наукових дослідженнях, тоді як друга має комплексний

характер і спрямована на стратегічний розвиток та підвищення конкурентоспроможності (Стрілковська, 2009).

Набуття високого рівня професійних знань і практичних компетентностей майбутніми фахівцями значною мірою забезпечується створенням освітнього середовища, орієнтованого на розвиток інтелектуального потенціалу особистості, стимулювання пізнавальної активності, ініціативності, індивідуальних здібностей і творчого мислення. Важливим інструментом такого розвитку виступає проєктна діяльність, упроваджена в освітній процес на засадах компетентнісного підходу, що сприяє посиленню практичної підготовки здобувачів освіти. Проєктна діяльність постає як специфічна форма освітньої активності, спрямована на цілісне поєднання теоретичних знань і практичного досвіду, розв'язання реальних або наближених до професійної діяльності завдань, а також формування дослідницьких умінь і навичок творчого пошуку. У процесі її реалізації відбувається поглиблення та розширення знань, розвиток аналітичного мислення, здатності до самостійного ухвалення рішень і командної взаємодії. Реалізація проєктної діяльності ґрунтується на чітко структурованій послідовності дій і передбачає проходження взаємопов'язаних етапів: визначення проблемного поля та формування мети і завдань проєкту; планування стратегії його реалізації, встановлення пріоритетів і очікуваних результатів; організацію командної роботи, розподіл ролей і відповідальності; пошук, відбір і аналіз інформаційних ресурсів; застосування відповідних методів, засобів і технологій; оцінювання проміжних результатів і коригування дій; узагальнення отриманих даних, апробацію результатів, підготовку та представлення проєкту, а також здійснення рефлексії й формулювання підсумкових висновків (Кононец, 2025; Мочан, 2023; Новописьменний, Гриньова, Кононец, Іщенко, 2025; Первак, Кононец, 2025).

Проєктна компетентність педагога відображає його здатність діяти в межах сучасної інноваційної освітньої парадигми та застосовувати креативні підходи у професійній діяльності. Вона постає як динамічна, відкрита до змін

система, що постійно оновлюється відповідно до викликів освітнього середовища. Ефективне впровадження проєктних технологій у навчальний процес можливе лише за умови сформованої професійної готовності викладача, ключову роль у якій відіграють особистісні характеристики: активність, відповідальне ставлення до роботи, комунікативна культура, толерантність, інноваційне мислення, уміння аналізувати й узагальнювати інформацію, а також здатність до критичного осмислення власної діяльності.

У науково-педагогічних дослідженнях проєктна компетентність викладача розглядається з різних позицій, зокрема як:

– очікуваний результат професійної підготовки у сфері вищої освіти;

– процес накопичення та трансляції педагогічного досвіду в системі безперервного професійного розвитку;

– практичне втілення концептуальних положень сучасних освітніх підходів (Заїка, 2025).

Інноваційна компетентність педагога є цілісним утворенням, що формується на основі взаємодії кількох взаємопов’язаних складників. Вона охоплює систему знань про сучасні педагогічні теорії та освітні підходи, розуміння принципів інноваційного навчання, а також орієнтацію в актуальних освітніх ресурсах і технологіях. Важливу роль відіграє здатність педагога застосовувати інноваційні методики в освітньому процесі, розробляти й адаптувати навчальні матеріали відповідно до освітніх потреб, а також ефективно використовувати цифрові й мультимедійні засоби навчання. Невід’ємною складовою інноваційної компетентності є вміння аналізувати результати власної професійної діяльності, оцінювати доцільність і результативність упроваджених нововведень, коригувати педагогічну практику з урахуванням отриманого зворотного зв’язку та здійснювати рефлексію щодо застосування інновацій. Водночас інноваційна компетентність передбачає наявність внутрішньої мотивації до змін, готовність до педагогічного експериментування, відкритість до нових ідей, ініціативність у створенні та

реалізації освітніх проєктів, а також прагнення до постійного професійного самовдосконалення. Формування інноваційної компетентності педагога в умовах нестабільності освітнього середовища потребує комплексного й системного підходу. Одним із важливих напрямів є організація безперервного професійного розвитку через курси підвищення кваліфікації, тренінги, вебінари та модульні програми навчання, що забезпечують гнучкість і доступність здобуття нових знань. Важливе значення має розвиток цифрових умінь, який передбачає оволодіння сучасними технологіями та інтеграцію цифрових платформ у навчальний процес з метою його адаптації до змінних умов. Ефективним шляхом також є підтримка інноваційної діяльності педагогів через реалізацію освітніх проєктів, створення середовищ для професійної взаємодії й обміну досвідом, а також формування інноваційних навчальних просторів. Вагомою умовою виступає розвиток рефлексивного та критичного мислення, що реалізується через впровадження рефлексивних практик, удосконалення м'яких навичок і організацію програм менторства, супроводу та коучингу для підтримки педагогів у процесі впровадження нових педагогічних технологій і методик (Цегельник, Мізюк, Драгієва, 2024).

Інноваційні процеси в освіті охоплюють сукупність сучасних підходів і технологічних рішень, спрямованих на модернізацію навчального процесу та підвищення його результативності. Їх упровадження сприяє формуванню більш гнучкого, інтерактивного й доступного освітнього середовища, здатного відповідати потребам різних категорій здобувачів освіти. Важливе місце серед таких інновацій посідає цифровізація, яка передбачає використання онлайн-курсів і навчальних платформ, електронних освітніх ресурсів, мультимедійних матеріалів, а також доступ до міжнародних наукових баз даних і електронних бібліотек. Значного поширення набули віртуальні класи та вебінари, що забезпечують синхронну взаємодію між учасниками освітнього процесу, а також системи управління навчанням, які дозволяють організовувати курси, контролювати прогрес і здійснювати оцінювання результатів навчання.

Сучасний освітній простір активно доповнюється інтерактивними технологіями, які підвищують залученість здобувачів освіти, а також інструментами адаптивного навчання, що дають змогу коригувати зміст і складність навчального матеріалу відповідно до рівня підготовки та індивідуальних особливостей студентів. Важливу роль відіграють цифрові системи оцінювання та зворотного зв'язку, які спрощують моніторинг навчальних досягнень і сприяють оперативній комунікації між викладачем і здобувачами освіти. Важливим напрямом інноваційного розвитку освіти є персоналізоване навчання, яке орієнтоване на індивідуальні освітні потреби, темп і стиль навчання кожного студента. Такий підхід дозволяє забезпечити адресну підтримку та створити умови для максимально повного розкриття навчального потенціалу здобувачів освіти незалежно від їхніх сильних чи слабких сторін. Важливим інструментом підвищення мотивації та активності учасників освітнього процесу виступає гейміфікація, що передбачає використання ігрових елементів у навчанні. В умовах насиченого інформаційного простору вона дозволяє зробити освітній процес більш привабливим і конкурентоспроможним порівняно з розважальним цифровим контентом, урізноманітнити форми навчальної діяльності та підвищити зацікавленість здобувачів освіти різного віку. Проєктне навчання орієнтоване на виконання практично значущих завдань у межах визначеного часу та сприяє розвитку критичного мислення, творчості й навичок командної взаємодії, забезпечуючи поєднання теоретичних знань із практичним досвідом. Воно створює умови для індивідуалізації освітнього процесу через варіювання складності завдань і рівня педагогічного супроводу, активізує самостійну пізнавальну діяльність здобувачів освіти та формує дослідницькі вміння. Проєктний підхід трансформує навчальний простір у динамічне середовище співпраці, у якому студенти проходять повний цикл створення продукту, а викладачі мають змогу вибудовувати партнерські відносини та враховувати індивідуальні особливості учасників освітнього процесу. Застосування штучного інтелекту в освіті ґрунтується на використанні сучасних інформаційних

технологій для аналітичної обробки даних, підтримки прийняття рішень і роботи з базами знань, що сприяє автоматизації інтелектуальних процесів, підвищенню ефективності навчання та оптимізації досягнення освітніх результатів (Хоменко, 2024).

Наукова комунікація є необхідною складовою формування дослідницької компетентності майбутнього науковця та важливим елементом професійної підготовки здобувачів магістерського рівня вищої освіти. У процесі фахового навчання магістранти опановують мову науки, навички академічного письма й усного наукового викладу, засвоюють загальнонаукову та галузеву термінологію, що забезпечує розвиток культури професійного спілкування та готовність до інноваційної діяльності. Формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців забезпечується створенням сприятливого освітньо-наукового середовища, орієнтованого на міждисциплінарну інтеграцію знань, творчу самореалізацію та практичне застосування результатів досліджень. Використання інтерактивних і проблемно-орієнтованих методів навчання, зокрема проєктної та дослідницької діяльності, сприяє розвитку критичного мислення й практичних навичок у межах як фахових, так і соціально-гуманітарних дисциплін. Важливою умовою цього процесу є належний рівень комунікативної компетентності викладачів і залучення студентів до активних форм самостійної та індивідуальної роботи. Наукові комунікації забезпечують обмін знаннями, інтеграцію результатів досліджень у суспільну практику та розширення професійних контактів, що впливає на результативність наукової діяльності. Доцільність науково-дослідної роботи студентів визначається її орієнтацією на подальше використання у професійній сфері. Стратегічною метою науково-дослідної діяльності закладів вищої освіти є розвиток інтелектуального потенціалу та наукоємної освіти, спрямованої на підготовку конкурентоспроможних фахівців, здатних до інновацій і міжнародної наукової співпраці. Наукові комунікації становлять фундаментальну складову трансформаційних процесів у сучасних освітніх системах і забезпечують

відтворення та поширення інтелектуальних і культурних надбань. Їх розвиток сприяє підвищенню якості освітніх результатів, зміцненню наукового потенціалу та формуванню фахівців, здатних до ефективної професійної діяльності в конкурентному середовищі. Сучасні інструменти наукового спілкування значно розширюють можливості для професійної взаємодії та водночас трансформують підходи до організації й реалізації наукових досліджень. Інтеграція інноваційних технологій у сферу наукових комунікацій змінює способи обміну інформацією та структуру взаємодії між учасниками освітньо-наукового простору, посилюючи їх значення для розвитку освіти, науки й суспільства загалом. Такі комунікації охоплюють різні форми передачі знань, ідей, результатів досліджень та інновацій між науковцями, викладачами, здобувачами освіти й соціальним середовищем (Білик, Шпильова, Мовчан, 2024).

Сучасна система вищої освіти України, зорієнтована на людину як центральну цінність освітнього процесу, потребує формування комфортного та психологічно безпечного освітнього простору. Такий простір має ґрунтуватися на врахуванні індивідуальних особливостей здобувачів освіти, гнучкому поєднанні індивідуального й диференційованого підходів до навчання, а також на конструктивній і доброзичливій взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу. При цьому навчання розглядається як динамічний поступ особистості від початкового рівня обізнаності до усвідомленого знання, що реалізується через гармонійне поєднання партнерської взаємодії суб’єктів освіти з їхньою цілеспрямованою діяльністю щодо засвоєння навчального змісту. В умовах динамічних змін знань і технологій професійна ефективність педагога дедалі більше залежить від рівня його інтелектуальної активності та здатності до безперервного особистісного й фахового зростання. Самоосвітня компетентність проявляється у внутрішній мотивації до саморозвитку, готовності планувати й реалізовувати системну самоосвітню діяльність, умінні відбирати, опрацьовувати та критично осмислювати професійно значущу інформацію з

урахуванням власного практичного досвіду й можливостей її застосування в освітній діяльності з метою підвищення якості засвоєння знань здобувачами вищої освіти. Розвиток цифрових технологій і розширення інформаційно-комунікаційних засобів зумовили глибоку трансформацію освітнього середовища. Цифрова компетентність викладача передбачає ефективне використання електронних ресурсів для організації дистанційного та змішаного навчання, забезпечення оперативної взаємодії зі здобувачами освіти та автоматизації контролю їхніх навчальних результатів. Важливим є поєднання цифрових інструментів із традиційними методами педагогічної діяльності. Сучасний етап розвитку освіти також характеризується активним упровадженням технологій штучного інтелекту, ефективне використання яких потребує від викладача розуміння основ ШІ, уміння працювати з відповідними інструментами, інтегрувати їх у навчальний процес, аналізувати дані, дотримуватися етичних принципів та постійно вдосконалювати власну професійну компетентність (Гриньова, Кононец, 2025).

Методологічне забезпечення компетентнісного підходу в освіті ґрунтується на ключових поняттях: компетенція, компетентність та компетентнісний підхід. Компетенція і компетентність не є тотожними, проте взаємопов’язані. Компетенція визначає соціально встановлені вимоги або коло сфер, у яких особистість повинна володіти знаннями та навичками. Компетентність, у свою чергу, відображає особистісну якість індивіда, є результатом навчання та практичного досвіду і розвивається у процесі професійної діяльності. Зв’язок між цими категоріями полягає в тому, що компетентність формується на основі набуття компетенцій, які через засвоєння та рефлексію перетворюються на здатність діяти ефективно. Компетентність охоплює як професійні, так і соціально-комунікативні навички. Вона включає здатність застосовувати знання на практиці, інтегрувати різноманітні уміння та знання, підтримувати мотивацію до навчання, а також вміти оперативно використовувати отриманий досвід у конкретних ситуаціях. Впровадження

компетентнісного підходу у навчальний процес зміщує фокус з простого накопичення знань і навичок на формування здатності діяти в реальних умовах, адаптуючи досвід успішних рішень до конкретних завдань. Такий підхід дозволяє оцінювати освітні результати через призму сформованих компетентностей, що виступають індикатором якості та інноваційності освітньої діяльності (Вакулова, 2022).

На підставі вивчення праць науковців (І. Бабенко, М. Гриньової, О. Жданової-Неділько, І. Іщенко, Н. Кононец та ін.), урахування змісту освітньо-професійної програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза», вимог стандарту другого (магістерського) рівеня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, затвердженого 11.05.2021 р., схарактеризуємо шляхи формування спеціальних компетентностей здобувачів освіти у процесі вивчення освітнього компонента «Інновації та проєктна діяльність в освіті».

СК 1. Здатність проєктувати і досліджувати освітні системи

Вивчення дисципліни «Інновації та проєктна діяльність в освіті» формує у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти здатність до проєктування та наукового дослідження освітніх систем. У межах дисципліни освітні системи розглядаються не лише як сукупність структурних елементів, а як складні, відкриті та динамічні соціально-педагогічні утворення, розвиток яких відбувається під впливом суспільних, інституційних, технологічних та управлінських чинників.

Магістранти опановують теоретичні засади системного та проєктного підходів до аналізу освіти, що дозволяє їм комплексно досліджувати взаємозв’язки між цілями освіти, змістом навчання, організаційними моделями, управлінськими механізмами та результатами освітньої діяльності. У процесі навчання формується здатність ідентифікувати проблемні зони функціонування освітніх систем, визначати внутрішні та зовнішні чинники їх розвитку, а також обґрунтовувати напрями інноваційних змін.

Особлива увага в межах дисципліни приділяється формуванню дослідницьких умінь, необхідних для здійснення наукового аналізу освітніх процесів. Здобувачі освіти навчаються застосовувати методи педагогічного та освітнього дослідження, аналізувати емпіричні дані, інтерпретувати результати досліджень та використовувати їх для проєктування освітніх рішень. Це сприяє розвитку здатності до науково обґрунтованого прийняття рішень у сфері освіти та педагогіки.

Важливим компонентом формування зазначеної компетентності є опанування інструментів освітнього проєктування. Магістранти навчаються розробляти проєкти розвитку освітніх систем і підсистем (освітніх програм, структурних підрозділів, освітнього середовища), визначати їх мету, завдання, очікувані результати, ресурси та критерії оцінювання ефективності. У процесі виконання проєктних завдань здобувачі освіти формують здатність моделювати освітні системи з урахуванням сучасних освітніх тенденцій, інноваційних підходів і стратегічних пріоритетів розвитку закладів освіти.

Таким чином, опанування дисципліни «Інновації та проєктна діяльність в освіті» забезпечує формування у магістрантів цілісної здатності до проєктування та дослідження освітніх систем, що поєднує аналітичне мислення, наукову обґрунтованість і практичну спрямованість. Сформована компетентність створює підґрунтя для подальшої професійної діяльності випускників у сфері управління освітою, педагогічної інноваційної діяльності та науково-дослідної роботи.

СК 2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки

Вивчення дисципліни «Інновації та проєктна діяльність в освіті» забезпечує формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти здатності до розроблення та застосування нових підходів до вирішення складних дослідницьких і інноваційних завдань у сфері освіти та педагогіки. У межах

дисципліни інноваційна діяльність розглядається як цілеспрямований процес створення, обґрунтування та впровадження нових освітніх рішень, що ґрунтуються на результатах наукових досліджень і відповідають актуальним потребам освітньої практики.

Магістранти аналізують сучасні наукові концепції, педагогічні теорії та інноваційні практики, критично осмислюють їх зміст та можливості застосування в конкретних освітніх умовах. У процесі навчання формується здатність ідентифікувати проблеми освітньої діяльності, що потребують інноваційного підходу, формулювати дослідницькі питання та визначати напрями пошуку нових педагогічних рішень. Це сприяє розвитку наукового мислення та вмінню працювати з невизначеними або багатофакторними освітніми ситуаціями.

Здобувачі освіти поєднують різні методи наукового пізнання, застосовують міждисциплінарні підходи, інтегрують результати досліджень у процес розроблення інноваційних освітніх проєктів. У межах дисципліни акцент робиться на здатності аргументовано обґрунтовувати вибір методів і підходів, оцінювати їх ефективність та адаптувати до змінних умов освітнього середовища.

Важливим результатом навчання є формування вміння розробляти власні інноваційні підходи до вирішення освітніх завдань. Магістранти навчаються проєктувати нові моделі організації освітнього процесу, методики навчання та оцінювання, що відповідають сучасним вимогам якості освіти. При цьому особлива увага приділяється поєднанню наукової новизни з практичною доцільністю та можливістю впровадження інновацій у діяльність закладів освіти.

Таким чином, опанування дисципліни «Інновації та проєктна діяльність в освіті» забезпечує формування у здобувачів магістерського рівня здатності до самостійного застосування та розроблення нових підходів до вирішення дослідницьких і інноваційних завдань у сфері освіти та педагогіки. Сформована компетентність створює підґрунтя для професійної діяльності, спрямованої на

розвиток освітніх практик, удосконалення педагогічних технологій та реалізацію інноваційних освітніх ініціатив.

СК 3. Здатність враховувати різноманітність та індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти

Вивчення дисципліни «Інновації та проєктна діяльність в освіті» сприяє формуванню у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти здатності враховувати різноманітність та індивідуальні особливості студентів у процесі планування й реалізації освітньої діяльності. У сучасних умовах розвитку освіти ця компетентність набуває особливої актуальності у зв'язку з орієнтацією освітніх систем на принципи студентоцентрованого навчання, інклюзивності та рівного доступу до якісної освіти.

У межах дисципліни магістранти розглядають різноманітність здобувачів освіти як багатовимірне явище, що охоплює індивідуальні освітні потреби, навчальні стилі, мотиваційні установки, соціокультурні відмінності та попередній освітній досвід. Здобувачі освіти навчаються аналізувати ці чинники та враховувати їх у процесі розроблення інноваційних освітніх проєктів і рішень. Це дозволяє їм переходити від уніфікованих моделей навчання до більш гнучких та адаптивних форм організації освітнього процесу.

Особлива увага при вивченні дисципліни приділяється формуванню здатності проєктувати освітні інновації з урахуванням індивідуальних особливостей студентів. Магістранти опановують підходи до диференціації та індивідуалізації навчання, розробляють проєкти освітніх програм і навчальних модулів, що передбачають різні траєкторії навчання та варіативні освітні маршрути. У процесі виконання проєктних завдань формується розуміння того, що ефективність інновацій значною мірою залежить від їх відповідності реальним потребам та можливостям здобувачів освіти.

Важливим результатом вивчення дисципліни є розвиток здатності інтегрувати принципи інклюзивної освіти в інноваційно-проєктну діяльність.

Здобувачі освіти навчаються оцінювати освітні середовища з позицій доступності, безпечності та підтримки різних категорій студентів, а також розробляти інноваційні освітні інструменти, що сприяють підвищенню участі та академічної успішності всіх учасників освітнього процесу.

Отже, дисципліна «Інновації та проєктна діяльність в освіті» забезпечує формування у магістрантів здатності планувати та реалізовувати освітній процес з урахуванням різноманітності та індивідуальних особливостей студентів. Сформована компетентність дозволяє майбутнім фахівцям розробляти інноваційні освітні рішення, орієнтовані на потреби здобувачів освіти, підвищувати якість освітніх послуг та сприяти створенню інклюзивного й ефективного освітнього середовища.

СК 4. Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті

Опанування дисципліни «Інновації та проєктна діяльність в освіті» забезпечує формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти здатності до експертно-аналітичної та консультативної діяльності у сфері освітньої політики й інновацій. У сучасних умовах трансформації освітніх систем зростає потреба у фахівцях, здатних не лише впроваджувати інновації, а й здійснювати їх комплексну оцінку, прогнозувати наслідки реалізації освітніх рішень та надавати науково обґрунтовані рекомендації для різних рівнів управління освітою.

У межах дисципліни магістранти опановують підходи до аналізу освітньої політики як сукупності стратегічних цілей, нормативно-правових рішень та управлінських механізмів, що визначають напрями розвитку освіти. Здобувачі освіти навчаються критично оцінювати освітні реформи, програми та проєкти, аналізувати їх відповідність сучасним освітнім потребам, принципам сталого розвитку та інноваційним орієнтирам. Це сприяє формуванню здатності бачити освітню політику не фрагментарно, а як системний процес, що потребує комплексного наукового осмислення.

Важливим компонентом формування цієї компетентності є розвиток умінь здійснювати експертизу інноваційних освітніх ініціатив. У процесі навчання магістранти навчаються застосовувати критерії оцінювання ефективності, результативності та доцільності інноваційних проєктів, аналізувати їх потенційний вплив на якість освіти та освітнє середовище. Особлива увага приділяється здатності виявляти ризики та обмеження впровадження інновацій, а також обґрунтовувати альтернативні шляхи розвитку освітніх рішень.

Дисципліна також сприяє формуванню консультативних навичок, необхідних для професійної діяльності у сфері освіти. Здобувачі освіти створюють аналітичні матеріали, експертні висновки та рекомендації для органів управління освітою, керівників закладів освіти та інших зацікавлених сторін. У результаті формується здатність аргументовано представляти власну позицію, використовувати наукові дані та результати досліджень для обґрунтування управлінських і педагогічних рішень.

Вивчення дисципліни «Інновації та проєктна діяльність в освіті» забезпечує формування у магістрантів здатності до здійснення експертизи та надання консультацій з питань освітньої політики й інновацій. Сформована компетентність дозволяє випускникам брати активну участь у процесах модернізації освіти, сприяти підвищенню обґрунтованості управлінських рішень та забезпечувати ефективне впровадження інновацій у освітню практику.

СК 5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проєкти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти

Вивчення дисципліни «Інновації та проєктна діяльність в освіті» забезпечує формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти здатності до розроблення, впровадження та інтеграції нових освітніх інструментів і проєктів у діяльність закладу освіти. У сучасних умовах розвитку освітніх систем така здатність розглядається як одна з важливих складових професійної підготовки фахівців, спроможних ініціювати та реалізовувати інноваційні зміни в освітньому середовищі.

У межах дисципліни магістранти опановують концептуальні засади освітнього проєктування, що дозволяє їм переходити від ідей інновацій до їх практичної реалізації. Здобувачі освіти навчаються визначати актуальні проблеми функціонування освітнього процесу, формулювати цілі та завдання інноваційних освітніх проєктів, обґрунтовувати вибір інструментів і методів їх реалізації. Це сприяє формуванню системного бачення освітнього проєкту як цілісного процесу, що охоплює етапи планування, реалізації, моніторингу та оцінювання результатів.

Особлива увага надається розвитку здатності розробляти нові освітні інструменти, зокрема навчальні програми, модулі, методичні рішення та організаційні моделі, орієнтовані на підвищення якості освіти. Магістранти навчаються адаптувати інноваційні інструменти до конкретного освітнього контексту, враховувати особливості закладу освіти, його ресурсні можливості та стратегічні пріоритети розвитку. У процесі виконання практико-орієнтованих завдань формується здатність поєднувати наукову обґрунтованість інновацій із практичним упровадження.

Важливим аспектом формування зазначеної компетентності є розвиток умінь інтеграції інноваційних освітніх проєктів у наявне освітнє середовище. Здобувачі освіти вчаться оцінювати вплив нових інструментів і проєктів на освітній процес, організаційну культуру та взаємодію учасників освітньої діяльності. Це дозволяє їм планувати впровадження інновацій таким чином, щоб вони не порушували стабільність освітньої системи, а сприяли її поступовому розвитку та оновленню.

Таким чином, опанування дисципліни «Інновації та проєктна діяльність в освіті» забезпечує формування у магістрантів здатності розробляти й реалізовувати нові освітні інструменти та проєкти, а також ефективно інтегрувати їх у освітнє середовище закладу освіти. Сформована компетентність створює підґрунтя для активної участі випускників у процесах модернізації

освіти, реалізації інноваційних освітніх ініціатив і підвищення якості освітніх послуг.

СК 6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності

Вивчення дисципліни «Інновації та проєктна діяльність в освіті» спрямоване на формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти здатності до управління стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності. У сучасних умовах трансформації освітніх систем ефективна командна взаємодія розглядається як необхідна умова впровадження інновацій, реалізації освітніх проєктів і забезпечення сталого розвитку закладів освіти.

У межах дисципліни магістранти розглядають команду як основний суб'єкт інноваційно-проєктної діяльності в освіті, що об'єднує фахівців із різним професійним досвідом, компетентностями та ролями. Здобувачі освіти навчаються аналізувати потенціал педагогічних і науково-педагогічних колективів, визначати стратегічні цілі їх розвитку та узгоджувати індивідуальні завдання членів команди з пріоритетами інноваційних освітніх проєктів. Це сприяє формуванню системного бачення управління людськими ресурсами в освітньому середовищі.

Важливим елементом є процес формування здатності планувати та координувати спільну діяльність команди у процесі реалізації інноваційно-проєктних ініціатив. Магістранти опановують підходи до організації командної роботи, розподілу ролей та відповідальності, створення умов для ефективної комунікації та співпраці. У процесі навчання розвивається здатність мотивувати учасників команди до інноваційної діяльності, підтримувати професійний розвиток та залучати команду до спільного вирішення складних освітніх завдань.

Важливим результатом вивчення дисципліни є формування вмінь управляти стратегічними змінами в команді. Здобувачі освіти навчаються враховувати опір змінам, професійні ризики та організаційні обмеження, що

можуть виникати в процесі впровадження інновацій. Це дозволяє їм розробляти обґрунтовані стратегії розвитку команди, спрямовані на підвищення її адаптивності, інноваційної спроможності та відповідальності за результати спільної діяльності.

СК 8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах

Вивчення дисципліни «Інновації та проєктна діяльність в освіті» забезпечує формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти здатності до інтеграції знань у сфері освіти й педагогіки та їх застосування для розв'язання складних задач у мультидисциплінарних і міждисциплінарних контекстах. У сучасних умовах розвитку освіти професійна діяльність дедалі частіше відбувається на перетині різних галузей знань, що потребує від фахівців уміння поєднувати педагогічні, управлінські, соціальні, психологічні та технологічні підходи.

У межах дисципліни магістранти розглядають інноваційно-проєктну діяльність як інтегративний простір, у якому поєднуються теоретичні положення педагогіки, освітнього менеджменту, методології наукових досліджень та практики організації освітнього процесу. Здобувачі освіти навчаються аналізувати складні освітні проблеми, що не мають однозначних рішень, і потребують комплексного осмислення з позицій різних наукових підходів. Це сприяє розвитку здатності виходити за межі вузькопрофесійного бачення та застосовувати системний підхід до вирішення освітніх завдань.

Особлива увага в дисципліні приділяється формуванню вміння інтегрувати знання з різних дисциплін у процесі розроблення та реалізації інноваційних освітніх проєктів. Магістранти навчаються поєднувати педагогічні ідеї з управлінськими рішеннями, використовувати результати наукових досліджень для обґрунтування інновацій, а також враховувати соціокультурний контекст функціонування закладів освіти. У процесі проєктної діяльності формується

здатність до узгодження різних підходів і позицій, що є необхідною умовою ефективної реалізації інновацій у складних освітніх системах.

Важливим результатом опанування дисципліни є розвиток здатності до розв'язання комплексних проблем у міждисциплінарних контекстах. Здобувачі освіти вчаться працювати з багатофакторними ситуаціями, оцінювати взаємний вплив різних компонентів освітнього процесу та прогнозувати наслідки впровадження інноваційних рішень. Це дозволяє їм формувати обґрунтовані стратегії розвитку освітніх проєктів і приймати рішення, що враховують як педагогічні, так і організаційні та соціальні аспекти.

Таким чином, вивчення дисципліни «Інновації та проєктна діяльність в освіті» забезпечує формування у магістрантів здатності інтегрувати знання у сфері освіти та педагогіки і ефективно розв'язувати складні задачі в мультидисциплінарних і міждисциплінарних контекстах. Сформована компетентність є важливою складовою професійної підготовки фахівців, здатних діяти в умовах складності, невизначеності та постійних змін у сучасній освітній сфері.

СК 9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності

Вивчення дисципліни «Інновації та проєктна діяльність в освіті» забезпечує формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти здатності до ефективного використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній і дослідницькій діяльності. В умовах цифрової трансформації освіти володіння відповідними технологіями розглядається не лише як інструментальна навичка, а як важлива складова професійної компетентності фахівця, здатного ініціювати та реалізовувати інноваційні освітні проєкти.

У межах дисципліни магістранти опановують підходи до використання цифрових технологій як засобу підтримки інноваційно-проєктної діяльності в

освіті. Здобувачі освіти навчаються застосовувати інформаційно-комунікаційні технології для планування, реалізації та моніторингу освітніх проєктів, організації командної взаємодії, а також представлення результатів дослідницької та проєктної роботи. Це сприяє формуванню здатності інтегрувати цифрові інструменти в освітній процес відповідно до його цілей і змісту.

Особлива увага в дисципліні приділяється формуванню здатності використовувати цифрові технології у дослідницькій діяльності. Магістранти навчаються працювати з цифровими ресурсами для збору, оброблення та аналізу наукової інформації, здійснювати пошук і критичну оцінку джерел, а також використовувати цифрові засоби для обробки емпіричних даних. Це дозволяє підвищити якість наукових досліджень у сфері освіти та забезпечити їх відповідність сучасним вимогам академічної доброчесності.

Важливим результатом опанування дисципліни є розвиток здатності критично оцінювати доцільність і ефективність використання цифрових технологій в освітньому середовищі. Здобувачі освіти навчаються співвідносити можливості цифрових інструментів із педагогічними завданнями, освітніми потребами здобувачів освіти та ресурсними умовами закладу освіти. Це сприяє формуванню усвідомленого та відповідального підходу до впровадження цифрових рішень у освітню практику.

Вивчення дисципліни «Інновації та проєктна діяльність в освіті» забезпечує формування у магістрантів здатності до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній і дослідницькій діяльності. Сформована компетентність підсилює інноваційно-проєктну підготовку здобувачів освіти, розширює можливості реалізації освітніх і наукових ініціатив та сприяє підвищенню якості освітнього процесу в умовах цифровізації освіти. У процесі дослідження обґрунтовано значущість дисципліни «Інновації та проєктна діяльність в освіті» як системоутворювального компонента підготовки здобувачів другого

(магістерського) рівня вищої освіти. Доведено, що вивчення зазначеної дисципліни сприяє цілісному формуванню комплексу спеціальних (фахових) компетентностей, необхідних для професійної діяльності в умовах трансформації сучасної освітньої системи.

Зміст і структура дисципліни забезпечують розвиток здатності магістрантів до проєктування та дослідження освітніх систем, застосування й розроблення інноваційних підходів до вирішення складних дослідницьких і практичних завдань у сфері освіти та педагогіки. Особливе значення має формування в здобувачів освіти здатності враховувати різноманітність та індивідуальні особливості студентів, що відповідає принципам студентоцентрованого та інклюзивного освітнього процесу. Закладене методологічне та практичне підґрунтя для набуття магістрантами компетентностей у сфері експертно-аналітичної та консультативної діяльності з питань освітньої політики та інновацій. Це забезпечує підготовку фахівців, здатних здійснювати науково обґрунтовану експертизу освітніх рішень і брати участь у формуванні стратегічних напрямів розвитку освіти.

Важливим результатом опанування дисципліни є формування здатності до розроблення, реалізації та інтеграції інноваційних освітніх інструментів і проєктів у освітнє середовище закладів освіти, а також управління стратегічним розвитком педагогічних і науково-педагогічних команд. Це сприяє підготовці магістрів до ефективної професійної діяльності в умовах командної взаємодії та організаційних змін.

Проєктування інноваційної діяльності вирізняється чіткою цільовою орієнтацією – впровадження нових педагогічних рішень для підвищення ефективності освітнього процесу та досягнення якісно нового рівня освітніх результатів. Використання проєктних технологій дозволяє поетапно реалізовувати стратегію розвитку закладу освіти, поступово інтегруючи інновації від локального рівня до масштабних системних змін на базі заздалегідь підготовлених ресурсів. Кожен завершений проєкт сприяє зростанню

інноваційного потенціалу педагогічного колективу та створює передумови для впровадження більш комплексних трансформацій. Набір взаємопов'язаних інновацій, що реалізуються паралельно та забезпечують завершений цикл системних змін у діяльності навчального закладу, визначається як портфель проєктів або інноваційний кластер. Його інтеграційна суть полягає в тому, що невеликі за масштабом, строками або пріоритетністю проєкти включаються до більш довгострокових програм розвитку закладу, формуючи між собою логічні зв'язки та забезпечуючи послідовну реалізацію стратегічних цілей (Кононец, 2025).

Отже, опанування освітнього компонента сприяє формуванню здатності комплексно поєднувати знання з різних галузей та ефективно вирішувати складні професійні завдання в умовах міждисциплінарної взаємодії. Це відповідає актуальним вимогам до підготовки сучасних фахівців освітньої сфери. Водночас забезпечується готовність до застосування цифрових та інформаційно-комунікаційних технологій у професійній і дослідницькій діяльності, що є необхідною умовою реалізації інноваційних ініціатив. У підсумку освітній компонент гарантує цілісну інноваційно-проєктну підготовку здобувачів магістерського рівня та сприяє формуванню професійних компетентностей відповідно до сучасних тенденцій розвитку освіти.

Література

1. Білик В., Шпильова В., Мовчан В. Наукові комунікації як стратегічний напрямок інновацій в освіті. URL: https://new.ejournal.cdu.edu.ua/pedagogics/article/download/48/34 (дата звернення 28.01. 2026 р.)

2. Большая О., Кононец Н., Бабенко І., Іщенко І. Інноваційна діяльність суб'єктів господарювання в Україні. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Економіка*. 2025. № 20(40). URL: https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/765

3. Боярський Д., Кононец Н. Метод проєктів у підготовці майбутніх учителів на засадах локально орієнтованого навчання (place-based learning). *Нові горизонти педагогічної майстерності: від традицій до інновацій: колективна монографія* / за ред. д-ра пед. наук М. В. Гриньової, д-ра пед. наук Н. В. Кононец; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2025. С. 29–56.

4. Вакулова І. Інновації в освіті: компетентнісний підхід. URL: https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/download/88/80/87 (дата звернення 28.01. 2026 р.)

5. Гончарова Є., Бєляєва О., Костенко В., Знаменська І., Сологор І. Формування професійно-педагогічної компетентності викладача закладу вищої освіти. URL: http://mir.dspu.edu.ua/article/view/349404/338025 (дата звернення 28.01. 2026 р.)

6. Гриньова М., Кононец Н. Сучасний менеджмент: інноваційні технології в цифровому середовищі. *Сучасні технології формування конкурентоспроможного менеджера: методологія, практика, перспективи : матеріали Всеукраїнського наукового форуму* (м. Полтава, 13-14 березня 2025 р.) / за заг. ред. проф. М.В. Гриньової. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025.С. 4-6.

7. Гриньова М., Кононец Н., Жданова-Неділько О., Іщенко І. Дидактична модель освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза». *Нові горизонти педагогічної майстерності: від традицій до інновацій: колективна монографія* / за ред. д-ра пед. наук М. В. Гриньової, д-ра пед. наук Н. В. Кононец ; Полтав. нац пед.ун-т імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2025. С. 100-131.

8. Гриньова М., Кононец Н., Жданова-Неділько О., Павліш І. Сучасні напрями реалізації інноваційного управління закладами освіти. *Витоки педагогічної майстерності.* 2024. Випуск 33. С. 50-58.

9. Заїка О. Формування проєктної компетентності в майбутніх педагогів у процесі їх професійної підготовки. URL : http://tpgnpu.ho.ua/images/kafedra_SG/2024-2025/konf%204-04-2025/MATERIAL%20V-Vseukr_nauk_prakt_konf_4-04-2025.pdf#page=109 (дата звернення 27.01. 2026 р.)

10. Коновальчук І. І. Проектні технології здійснення інноваційної освітньої діяльності. *Проблеми освіти: зб. наук. праць* / Інститут модернізації змісту освіти МОН України. Київ, 2017. Вип. 87. С. 133–139.

11. Кононец Н. В. Проблемно-технологічний підхід до формування проєктно-дослідницької компетентності майбутніх проєктних менеджерів. *Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка : збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Полтава, 20–21 лютого 2025 року). Полтава : ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2025. С. 631-636.

12. Кононец Н. В. Ресурсно-орієнтований підхід до реалізації освітньо-професійної програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза». *Матеріали II Міжнародного науково-практичного форуму «Основні цілі стратегії сталого розвитку: проблеми та перспективи»,* (м. Полтава, 24-25 версеня 2025 р.) / За заг. ред. проф. М. В. Гриньової. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2025. С. 273-275.

13. Кононец Н. Тріада методологічних підходів «проєктний підхід-процесний підхід-ресурсно-орієнтований підхід» у системі підготовки майбутніх менеджерів. *Розвиток освіти в європейському просторі: національні виклики та транснаціональні перспективи. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції*, м. Ніжин, 14–15 листопада 2024 року / за заг. ред. Н. М. Лосєвої. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2024 С. 425-428.

14. Кононец Н.В. Поєднання навчання і досліджень при реалізації освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза»:

дидактична модель inquiry-based learning. *Перспективи та інновації науки.* 2026. № 1(59). С. 879-890.

15. Кононец Н.В. Технологія освітнього проєкту: елементи проєктного практикуму: електронний посібник для самостійної роботи та дистанційного навчання здобувачів першого (бакалаврського), другого (магістерського), третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Полтава, ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2025. 68 с.

16. Кононец Н.В., Іщенко І.С. Роль авторських онлайн-курсів викладачів у системі неформальної та інформальної освіти магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза». *Innovations in Science, Technology and Culture : proceedings of the International scientific and practical conference* (November 25-27, 2025). New York, USA : naukainfo.com, 2025. С. 107-113.

17. Кононец Н. В. Педагогічні інновації вищої школи: ресурсно-орієнтоване навчання. *Педагогічні науки : зб. наук. праць*. Полтава, 2012. Вип. 54. С. 76–80.

18. Кононец Н. В., Нестуля С. І. Інноваційні форми семінарських занять у процесі професійного зростання магістрантів освітньої програми «Педагогіка вищої школи». *Витоки педагогічної майстерності: зб. наук. праць*. Вип. 27. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2021. С. 135–139.

19. Крайник В. І., Кононец Н. В. Методи створення інноваційного середовища в організації. *Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка : збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Полтава, 20–21 лютого 2025 року). Полтава : ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2025. С. 540-542.

20. Миколайчук В. М., Кононец Н. В. Ключові підходи до створення ефективної команди для реалізації проєктів. *Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка : збірник тез доповідей V Міжнародної*

науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 20–21 лютого 2025 року). Полтава : ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2025. С. 724-727.

21. Михалюк А., Михалюк І. Формування готовності здобувачів вищої освіти до інноваційної педагогічної діяльності. URL : https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/52285/1/A_Mykhaliuk_NZSPN.pdf (дата звернення 25.01. 2026 р.)

22. Мочан Т. Проєктна діяльність в освітньому процесі майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення на засадах компетентнісного підходу. *Social Work and Education*. 2023. Vol. 10, No. 4. P. 566-574.

23. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононец Н. В. Принцип інтеграції інновацій у процесі професійного розвитку освітнього менеджера. *Наукова школа академіка І. А. Зязюна у працях його соратників та учнів : матеріали IX науково-практичної конференції* 22–23 травня 2025 року / заг. ред. Романовського О. Г. ; МОН України, НАПНУ, Нац. техн. ун-т «Харків.політехн. ін-т» [та ін.]. – Харків : НТУ «ХПІ», 2025.С. 20-24.

24. Новописьменний С., Гриньова М., Кононец Н., Іщенко І. Організаційно-методичні умови управління освітніми проєктами у процесі цифрової трансформації освіти. *Ресурсно-орієнтоване навчання: теорія та практика підготовки майбутніх менеджерів у цифровому освітньому просторі : колективна монографія* / за ред. д-ра пед. наук М. В. Гриньової, д-ра пед. наук Н. В. Кононец ; Полтав. нац пед.ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2025. С.317-351.

25. Первак В. Г., Кононец Н. В. Дослідження логістичних проєктів ТОВ "Епіцентр К" як основа управлінської діяльності майбутнього менеджера. *Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка : збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Полтава, 20–21 лютого 2025 року). Полтава : ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2025. С. 730-732.

26. Пунченко О, Воронкова В., Пунченко Н. Ноосферно-інформаційно-цифрова парадигма освіти як синтез традицій якості та динаміки інновацій. URL: https://humstudies.com.ua/article/view/335631/324515 (дата звернення 25.01. 2026 р.)

27. Сіранчук Н., Шаджі Д. Розвиток освіти 5.0 в епоху інновацій. *III Міжнародно-практична конференція на тему «Актуальні проблеми викладання освітніх компонентів соціально-гуманітарного спрямування у вищій школі»*, 5 червня 2025 р., Херсон, Україна. С. 14-21.

28. Стрілковська Н. Інноваційний проект як форма реалізації інноваційної політики вищого навчального закладу. URL: https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/ff4485fc-a955-4724-a74f-866798121bd6/content (дата звернення 25.01. 2026 р.)

29. Федоренко А. Б., Кононец Н. В. Тренінгові технології у системі управління методичними інноваціями у закладі освіти. *Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка : збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Полтава, 20–21 лютого 2025 року). Полтава : ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2025. С. 582-585.

30. Хоменко О. Інновації в освіті: інструменти для вдосконалення навчання та співпраці. URL : http://eprints.kname.edu.ua/67705/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BA%D0%B0_2024%2B.pdf#page=235 (дата звернення 29.01. 2026 р.)

31. Цегельник Т., Мізюк В., Драгієва Л. Переосмислення інноваційної компетентності педагога у дискурсі сучасних реалій. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2024. № 12(8). С. 89–95.

Abstract. *In the current conditions of societal development, the implementation of innovations in education has become a necessity, driven by the rapid spread of information technologies and their integration into various spheres of life. The Innovation Activity Development Strategy until 2030 reflects Ukraine's high educational and scientific potential, which creates opportunities for generating new knowledge, developing innovative solutions, and protecting intellectual property. A*

key factor in a country's innovative capacity is human capital, which ensures the creation of added value in the global economy and forms the country's strategic competitive advantages. Modern society is at the stage of the informational phase of civilizational development, where the combination of innovations with accumulated educational experience is important for preventing systemic errors. New educational paradigms, particularly Education 5.0, integrate achievements of previous models with the development of creativity, innovative thinking, the ability to solve complex problems, and digital literacy. The main principle of this model is the holistic development of the individual and support for lifelong learning, with the teacher's role transforming into that of a mentor and curator, while digital tools and artificial intelligence accompany individual educational trajectories. Innovation activities in higher education institutions are considered a systemic process aimed at updating educational components and transforming structures and operational mechanisms. Project-based activities are used to develop professional competencies in master's students, ensuring the integration of theoretical knowledge with practical experience, development of research skills, and teamwork interaction. Project-based learning involves stages such as identifying the problem and project goals, planning strategies and resources, organizing teamwork, searching and analyzing information sources, applying methods and technologies, evaluating results, summarizing data, and reflection. Teacher project competence is formed as a dynamic system focused on creativity, responsibility, communication skills, innovative thinking, and critical reflection on professional practice. Teachers' innovation competence encompasses knowledge of modern educational concepts, principles of innovative learning, digital literacy, the ability to analyze the effectiveness of pedagogical solutions, adapt educational materials, and implement innovative methods. The development of this competence is ensured through continuous professional learning, modular programs, trainings, webinars, and the cultivation of reflective thinking. Digitalization and the use of artificial intelligence enhance the efficiency of the educational process, automate assessment, and create a flexible, adaptive learning environment. Personalized learning and gamification stimulate students' cognitive activity, critical thinking, creativity, and research skills. Scientific communication in master's training contributes to the development of research competence, academic writing, professional communication, and the integration of research results into practice. The course "Innovations and Project Activities in Education" develops key specialized competencies in master's students: the ability to design and study educational systems; develop and apply innovative approaches to solving pedagogical and research tasks; consider individual student characteristics in planning the educational process; conduct expert evaluations and provide consultations on educational policy and innovation. The acquired competencies form the foundation for professional activity in educational management, innovative pedagogical practice, and research work,

contributing to improving education quality, developing human capital, and integrating educational outcomes into societal practice.

Keywords: *competence, innovations, project-based activities, educational process, education.*